

— praktisk set i al Eghed — skulle betale deres Tiendefat, medens de afløste Tiender blive fri for denne Skat. (Sunde- og Rigsministeren: De kunne jo ogsaa faa den afløst.) Ganste sikkert; men praktisk set er der ingen, der vil give mere i Afløsning, end at Renten af denne Aflosningssum svarer til den nuværende Stat. Saa vil man hellere beholde sin Stat og være fri for at betale Summen. Det er saa meget mere beklageligt, finder jeg, som de Folk, der i gammel Tid have indkøbt deres Tiende, have gjort det paa en Tid, da den var meget mere værd for Hjerne og ikke lidet mere værd for Myderne, idet Kornpriserne dengang dels vare højere, og der fandt dengang den Fremgangsmaade Sted, at den ydedes i Kærnen, der fandt Tølling Sted paa Marken, vedkommende maatte ikke køre sit Korn hjem, inden det var talt, og end ikke førend dette Korn var leveret Tiendejeren. Det var altsaa Omstændigheder, som gjorde, at jeg nok kan bruge et stærkt Ord om den Pligt, der paahvilede Bondejorden. Derfor betales den ofte meget dyrt i den Tid, da Byrderne vare endnu stærkere. Nu ved Statens Indgriben er dette Forhold ændret saaledes, at Hjælp i Kærnen ikke længere finder Sted, men at det er blevet omfat til en fast Kornhjælp og dels til en fast Pengeafgift efter Kapitelstatst. At disse Folk, der dengang have gjort store Ofre for at frigøre deres Jord for Tienden, nu skulle blive ved at have denne Byrde, beklager jeg i høj Grad, og jeg vil allerede nu behøve, at jeg vil see mig nødsaget til til 2den Behandling at stille et Endringsforslag, hvorefter en saadan Fortolkning ikke let kan finde Sted, i alt Fald ikke let vil blive holdbar over for Domstolene, selv om Fortolkningen skulde komme, hvad jo altsaa er muligt.

Jeg skal, da Tiden er saa langt fremrykket, afholde mig fra mange af de Bemærkninger, jeg ellers kunde have lyst til at gøre ved denne Lejlighed, og kun gøre nogle faa Bemærkninger over for det ærede 4de Medlem for København (Det. Hansen), der gjorde adskillige — jeg tror mere morsomme end egentlig træffende Bemærkninger om det af mig brugte Udtryk om, at det var et Trællemærke, der hvilede paa Bondejorden. Rent reelt set er det ham vel ikke ubekendt, at der gives noget, der ganske almindeligt kaldes fri Hovedgaardsjord i Nodsætning til Bondejord. Allerede Skattemærket der, „fri“ og „ufri“, har noget af det Mærke paa sig, som jeg omtalte. Men jeg synes, at hans Bemærkninger vare saa meget mindre træffende, som han sagde: Det med Tienden,

det er ikke noget at tale om, nej, der er et andet Trællemærke, og det er, naar Ejendommen er prioriteret op over Skorstenen. Det skulde man søge at befri de Folk for; men næsten i samme Aandebæret udtalte det ærede Medlem, at det ikke har synderligt at betyde, at man hjalp dem af med Tiendebyrden, nej, der var noget ganske andet, Staten kunde hjælpe dem med, og Rigsdagen kunde hjælpe dem med, og det var at hjælpe dem til sekundære Gaan. Han vilde altsaa netop opfordre til at gøre alt muligt for, at Landejendomme kunne blive prioriterede langt op over Skorstenen. Jeg forstaar ikke, at de to Udtalelser kunne rimet med hinanden.

Formanden: Den ærede 3dje Landstingsmand for 7de Kred (Hjerre) har Ordet for en fort Bemærkning.

Hjerre: Til den højtærede Kultusminister skal jeg gøre den Bemærkning, at jeg ikke kan se Nødvendigheden af Bestemmelsen i § 7 om, at de tilkommende Beneficiarii ikke maa faa mere end $3\frac{1}{2}$ pCt. Det er jo Kirkeministeren, der bestemmer, hvor stort et Beløb Præsten kan faa. Han maa altsaa altid tage fornødent Hensyn til, at Fonden bliver urørt, og det kan man være overbevist om, at han ogsaa vil gøre. Der behøver altsaa ikke at staa noget om, at Præsten ikke maa faa mere end $3\frac{1}{2}$ pCt. Det er kun for det Tilfælde, at Finansministeren er i Tvivl om, at Kirkeministeren vil være økonomisk nok, at der kan være nogen Mening i denne Bestemmelse. Men jeg antager ikke, at man har behov at tvivle i den Henseende. I ethvert Tilfælde forekommer det mig uretfærdigt, at det kommer til at gaa ud over Embedsmændene i lang Tid. Selv om der bliver rigelig $3\frac{1}{2}$ pCt. til dem, maa de dog kun faa $3\frac{1}{2}$ pCt., og hvem der saa faar det overskydende, er noget, man ikke ved. Det rimeligste vilde selvfølgelig være, at det kom til at gaa til de smaa Embeder, og kom det endda til at gaa til dem, kunde det gaa an, at selv Middelembederne gav til dem, skønt jeg tror ikke, at Middelembederne bør forringes. Man ved ikke, hvor et saadant Fond bliver af. Sikkest er det, at i Djeblikket vil det nu gaa ud over mange smaa Embeder, som ikke kunne taale det. Jeg skal ikke tale om Præsternes Fattigdom; jeg har for længe siden gjort den Erfaring, at Folk vide ikke andet, end hvad de ville vide, og der er mange, der ikke ville vide noget om, at Præsterne ere fattige; i alt Fald ere de det, er det deres egen Skyld. Det maa vi altsaa springe